

Toezichtvisie, toezichtkader en toetsingskader van de Raad van Toezicht HZ

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding
- 2 Toezichtvisie
- 3 Toezichtkader
- 4 Toetsingskader

Vastgesteld door de Raad van Toezicht op: 16 maart 2015

Te publiceren op website HZ: Toezichtvisie, toezichtkader en toetsingskader van de Raad van Toezicht HZ

1 Inleiding

De vernieuwde branchecode Goed Bestuur Hogescholen (2013) schrijft onder meer voor dat een Raad van Toezicht haar toetsingskader expliciteert en op de website van de hogeschool plaatst. Het toetsingskader moet uiteraard gebaseerd zijn op de visie en het toezichtkader van de raad.

2 Toezichtvisie

De Raad van Toezicht van HZ houdt toezicht op het College van Bestuur, treedt op als werkgever, en staat het college met raad terzijde. Uitgangspunt is dat het college als statutair bestuur bestuurt en daarbij intern verantwoording aflegt aan de Raad van Toezicht en extern aan instanties die daartoe wettelijk of maatschappelijk gelegitimeerd zijn. In het kader van de eigen maatschappelijke verantwoording expliciteert de Raad van Toezicht hierbij zijn visie op toezicht, het toezichtkader en toetsingskader.

De kernwaarde van de besturingsfilosofie van HZ voor het interne toezicht is 'partnerschap'. Dat betekent dat de Raad van Toezicht niet alleen volgend is maar ook proactief acteert, met respect voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid van het College van Bestuur als bevoegd gezag. De raad wordt vroegtijdig bij de strategieontwikkeling betrokken en formuleert de relevante prestatie- en beoordelingscriteria als toetsingskader voor het college, die criteria uiteraard afgeleid zijn van besturingsfilosofie en het Instellingsplan HZ 2013-2017.

De Raad van Toezicht past de uitoefening van zijn toezicht aan de specifieke situatie van de hogeschool op enig moment. Bijvoorbeeld in situaties met bijzondere risico's kan het nodig zijn het toezicht te intensiveren. Daarbij bevordert en ondersteunt de Raad van Toezicht vooral dat het college zelf goed in control blijft.

De Raad van Toezicht functioneert vanuit een maatschappelijk perspectief en ziet erop toe dat de maatschappelijk gewenste doelen van de hogeschool worden vertaald naar eigentijdse kwaliteit van onderwijs, toegepast onderzoek en relevante kennisvalorisatie. Een gezonde bedrijfsvoering is daarbij een voorwaarde. De raad stelt zichzelf de ambitie met haar optreden waarde toe te voegen aan het goed functioneren van de hogeschool in termen van uitkomsten en betrokkenheid van externe stakeholders, en aan de goede samenwerking met het College van Bestuur. Een goed samenspel met het college betekent ook goed tegenspel.

3 Toezichtkader

Onder toezichtkader wordt verstaan de formele en maatschappelijke kaders voor goed toezicht, die door de Raad van Toezicht zelf zijn gespecificeerd.

De Raad van Toezicht volgt de governance principes en governance eisen zoals vastgelegd in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Branchecode goed bestuur hogescholen (okt 2013). De Raad van Toezicht ziet erop toe dat ook het College van Bestuur in overeenstemming met de wet en branchecode handelt.

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur hebben de formele governance eisen uitgewerkt in statuten en reglementen Raad van Toezicht en College van bestuur. Deze zijn openbaar via de website van de hogeschool. In de statuten is omschreven welke bestuursbesluiten de goedkeuring van de Raad van Toezicht behoeven en welke besluiten tot de eigenstandige bevoegdheid van de Raad van Toezicht behoren (zoals benoeming van de accountant). Waar de Raad van Toezicht goedkeuring geeft kan dat ook een proactieve invulling hebben. Dus niet alleen 'formele goedkeuring achteraf' maar een 'goedkeuring onder voorwaarden', wat betekent dat - zoals eerder gesteld, situationeel - risicovolle dossiers in het bijzonder worden gemonitord zodat tijdige bijsturing mogelijk is.

In zijn werkwijze bewaakt de Raad van Toezicht in samenspraak met het College van Bestuur de actuele, tijdige en relevante informatievoorziening via de reguliere formele kanalen en documenten, via meer informele werkvormen en ontmoetingen én via andere bronnen dan het college. Het college wordt vroegtijdig geattendeerd op ontwikkelingen. De raad zal in overleg met het College van Bestuur een

informatieprotocol vaststellen. De Raad van Toezicht komt vier à vijf keer per jaar regulier bijeen. Daarnaast zijn er strategische themabijeenkomsten en diverse informele contactmomenten met academies, diensten en studenten in de organisatie. De Raad van Toezicht heeft tweemaal per jaar overleg met de Hogeschoolraad (medezeggenschap). Zowel de Raad als de Hogeschoolraad kunnen voor die overleggen onderwerpen ter bespreking agenderen. Jaarlijks is er contact met de externe accountant. In bijzondere gevallen wordt onafhankelijk advies van derden ingewonnen. Voor verdiepend toezicht maar ook als klankbord heeft de raad commissies: Auditcommissie, Commissie Kwaliteitszorg onderwijs, praktijkgericht onderzoek en valorisatie en een Selectie- en remuneratiecommissie. De werkwijze is vastgelegd in reglementen.

De basistoets voor de Raad van Toezicht is het oordeel of het college 'in control' is. Daarmee wordt bedoeld dat de besturing van de hogeschool op koers ligt om de strategische doelen te bereiken en dat de risico's adequaat beheerst worden. Dat wil niet zeggen dat de Raad van Toezicht zelf alles controleert (wat ook niet mogelijk is). Wel ziet de Raad van Toezicht erop toe dat conform de besturingsfilosofie en binnen de kaders van het Instellingsplan HZ 2013-2017 de resultaatverantwoordelijkheid - zo decentraal mogelijk - wordt waargemaakt.

Naast risicobeheersing zijn 'soft controls' ook onderdeel van het toezichtkader. Daaronder worden zaken verstaan als: wordt er integer gehandeld, is de besturing van de hogeschool gebaseerd op vertrouwen van medewerkers, is er betrokkenheid en bevoegenheid naar studenten.

Jaarlijks wordt het functioneren van het College van Bestuur, zowel collectief als individueel, beoordeeld volgens een vast stramien of toetsingskader. Hierbij kan informatie gevraagd worden aan de Hogeschoolraad en de managementlaag onder het college.

Wat het eigen functioneren betreft hanteert de raad een rooster van aftreden conform de branchecode. Statutair bestaat de raad uit minimaal vijf en maximaal zeven personen. De Raad van Toezicht bestaat momenteel uit zes. De raad kent een profielschets. Onafhankelijkheid, diversiteit, complementariteit en deskundigheid (inhoudelijk en qua toezicht) hebben daarin een prominente plaats. Wat specifieke profielschetsen per raadslid betreft wordt vooral gelet op uiteenlopende expertises. Zowel onderwijsinhoudelijke expertise en ervaring en op de bedrijfsvoering gerichte expertise en ervaring, als ervaring uit het afnemend veld (overheid en ondernemers), zijn hier onderdeel van.

De Raad van Toezicht opereert teamgericht waarbij tegenspraak binnen de Raad en in gesprek met het college als een gezonde indicator wordt gezien.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks het eigen functioneren en meerjaarlijks onder externe leiding. Jaarlijks geeft de raad in het jaarverslag van de hogeschool inzicht in haar functioneren.

4 Toetsingskader

De bovenstaande visie en het algemeen toezichtkader kunnen worden vertaald in een toetsingskader van concrete resultaten, uitgaande van de ambities en strategie van de hogeschool. Daarbij is het maatschappelijke hoofddoel het opleiden van goede professionals, en het op niveau onderzoek doen en kennis valoriseren voor de beroepspraktijk. De strategie zoals weergegeven in het Instellingsplan HZ 2013-2017 zijn richtinggevend voor het toetsingskader.

Het toetsingskader wordt geoperationaliseerd naar kwaliteit van onderwijs en onderzoek, betrokkenheid van studenten, professionele ontwikkeling van medewerkers, leiderschap van en effectiviteit van samenwerking in het College van Bestuur, betrokkenheid van het veld (bedrijven en stagebedrijven) en overige stakeholders, doelrealisatie (resultaten), risico's en uiteraard gezonde bedrijfsvoering.

De operationalisering naar prestatieindicatoren op deze terreinen zijn gekwantificeerd en gekwalificeerd en omvatten zowel uitkomsten als (gewenste) processen, voortkomend uit de eerder genoemde hoofdzaken. De indicatoren betreffen de effectiviteit, productiviteit, professionaliteit en doelmatigheid van het bestuur en de reputatie van de HZ op een aantal gebieden. Uiteraard kunnen de indicatoren in de tijd evolueren.

De Raad van Toezicht is zich ervan bewust dat bij het formuleren van concrete prestatieindicatoren (resultaten) er voor moet worden gewaakt dat deze aansluiten bij HZ Instellingsplan 2013-2017 en niet te veel op zichzelf staan, of doel op zichzelf worden.

Maar hoe belangrijk en nuttig die indicatoren ook zijn, ze weerspiegelen nooit de ambitie en werkelijkheid waarvoor HZ zich inzet: een leer- en werkgemeenschap waarin co-creatie met studenten, met medewerkers en met externe partners centraal staat. Ook - of juist - dát is essentieel in het toetsingskader.